

Sygn. akt III AUa 1332/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga (spr.) SO del. do SA Ewa Szafraniuk
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2017 r. w Lublinie

sprawy M. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 11 października 2016 r. sygn. akt IV U 115/16

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołania.

Ewa Szafraniuk Małgorzata Pasek Krystyna Smaga

III AUa 1332/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3, ust. 3 pkt 1, 2, 3 oraz ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r, poz. 170 ze zm.), odmówił M. Z. prawa do świadczenia przedemerytalnego, bowiem nadal podlega on ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

W odwołaniu od decyzji M. Z. zarzucił jej błędne ustalenie, iż nadal podlega ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. Nie kwestionował ustaleń ZUS dotyczących prowadzenia przez niego działalności gospodarczej od 1 stycznia 2002 r w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i zmiany

składu wspólników od 1 marca 2003 r i błędnego zgłoszenia do ubezpieczenia. Wnioskodawca nie zgodził się natomiast z przyjęciem przez ZUS, iż w dalszym ciągu prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. Podniósł, że 13 maja 2015 r Sąd Rejonowy w Siedlcach V Wydział Gospodarczy ogłosił upadłość spółki (...) sp. z oo w S. obejmującą likwidację majątki spółki. Wskazał, iż z chwilą ogłoszenia upadłości spółki, jej działalność została zakończona, a majątkiem rozporządza syndyk. Wobec powyższego spełnia wszystkie przesłanki do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. Wniósł o zmianę decyzji.

Wobec treści odwołania oraz w związku z wpływem postanowienia o ogłoszeniu upadłości ZUS Oddział w S. rozpatrzył sprawę ponownie. Wydał decyzję z dnia 2 lutego 2016 r, w której na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3, ust. 3 pkt 1, 2, 3 oraz ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r o świadczeniach przedemerytalnych, odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego, ponieważ nie opłacił on składek na ubezpieczenie społeczne za cały wymagany okres podlegania ubezpieczeniu aż do dnia ogłoszenia upadłości.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Zaskarżonej decyzji zarzucił błędne ustalenie, że w podanych w decyzji okresach nie płacił składek na ubezpieczenie społeczne. Wyjaśnił, że od marca 2003 r do stycznia 2015 r, ze względu na błędne zgłoszenie do ubezpieczenia, wpłacane przez niego składki na ubezpieczenie społeczne były księgowane w ZUS na niewłaściwym koncie (na koncie pracowniczym, a nie osoby prowadzącej działalność gospodarczą). Do dnia kontroli przeprowadzonej przez ZUS Oddział w S. w dniach 9-19 lutego 2015 r nie miał bowiem świadomości, iż przekazywane do ZUS składki na ubezpieczenie społeczne były księgowane na niewłaściwym koncie. Podkreślił, że od marca 2003 r do marca 2014 r jego składki na ubezpieczenie społeczne były faktycznie uiszczane, tylko na podstawie niewłaściwego zgłoszenia, co nie może świadczyć o nieopłacaniu składek i jednocześnie pozbawiać go prawa do świadczenia przedemerytalnego. Po uzyskaniu informacji o nieprawidłowym zgłoszeniu do ubezpieczenia społecznego, księgowa (...) dokonała korekt deklaracji ZUS DRA za okres od marca 2003 r do stycznia 2015 r, jednocześnie rejestrując ubezpieczonego jako osobę prowadzącą działalność gospodarczą. W ocenie wnioskodawcy po przebiegowaniu przez ZUS uiszczonych przez niego składek na właściwe konto, ogłoszeniu przez Sąd Rejonowy w Siedlcach w dniu 13 maja 2015 r. upadłości (...) sp. z oo w S. oraz osiągnięciu wieku 62 lat zostały spełnione wszystkie ustawowe przesłanki do przyznania mu świadczenia przedemerytalnego.

W odpowiedziach na odwołania ZUS wniósł o ich oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach.

Sprawy z odwołań ubezpieczonego od decyzji z dnia 14 grudnia 2015 r oraz od decyzji z dnia 2 lutego 2016 r Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 11 października 2016 r zmienił obie zaskarżone decyzje i ustalił M. Z. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia(...).

Sąd ustalił, że od 1 stycznia 2002 r do 28 lutego 2003 r M. Z., urodzony (...), podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek Zakładu Usług (...) spółki z oo w S., z podstawą wymiaru składek 1500 zł. Następnie od 1 marca 2003 r został zgłoszony do ubezpieczeń jako pracownik z tytułu zawartej umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem 1500 zł i rodzajem umówionej pracy - prezes zarządu. W tym okresie składki na ubezpieczenia społeczne za ubezpieczonego co do zasady były uiszczane w wysokościach przewidzianych dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę z podstawą wymiaru składek 1500 zł. Jak wyjaśnił ubezpieczony, składki na ubezpieczenia społeczne w powyższy sposób były opłacane od 2003 r do 2007 r, zaś niedopłaty pojawiły się dopiero od 2008 r. Od 1 marca 2003 r wnioskodawca posiadał całość udziałów Zakładu Usług (...) spółki z oo w S. i był jej jedynym wspólnikiem. Kontrola przeprowadzona przez ZUS w lutym 2015 r wykazała, iż wnioskodawca został błędnie zgłoszony do ubezpieczenia jako pracownik, bowiem posiadał całość udziałów w w/w spółce i powinien być traktowany jak osoba prowadząca pozarolniczą działalność. W okresie od 1 marca 2003 r do 30 września 2003 r (kod ubezpieczenia (...)) i od 1 października 2003 r do 13 maja 2015 r (kod ubezpieczenia (...) - wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością)

ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Zgodnie z protokołem kontroli przeprowadzonej w spółce dokonano korekt deklaracji M. Z. za okres od marca 2003 r do stycznia 2015 r. Z uwagi, iż przed przeprowadzeniem kontroli od 1 marca 2003 r składki na ubezpieczenia społeczne były uiszczane za wnioskodawcę jak za pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, a nie z tytułu wykonywania pozarolniczej działalności, powstały rozbieżności pomiędzy składkami opłaconymi, a należnymi. W niektórych miesiącach powstały niedopłaty, zaś w innych kwota składek przewyższała ustalony limit dla osób prowadzących działalność gospodarczą.

Postanowieniem z dnia 13 maja 2015 r w sprawie V GU 8/15 Sąd Rejonowy w Siedlcach V Wydział Gospodarczy ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika Zakładu Usług (...) spółki z oo z siedzibą w S. (kopia postanowienia, k. 17-18 akt ZUS). W dniu ogłoszenia upadłości ubezpieczony miał(...)lat.

M. Z. jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w S. jako osoba bezrobotna od 14 maja 2015 r i od tego też dnia przysługuje mu prawo do zasiłku. Okres 180 dni pobierania zasiłku upłynął 10 listopada 2015 r. W okresie od dnia rejestracji, tj. od 14 maja 2015 r, nie odmówił propozycji pracy. Zaświadczenie poświadczające 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych zostało wydane przez Powiatowy Urząd Pracy w S. 19 listopada 2015 r (zaświadczenie, k. 5 akt ZUS). W dniu 19 listopada 2015 r wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne (k. 1-2 akt ZUS). Zaskarżonymi decyzjami z dnia 14 grudnia 2015 r i 2 lutego 2016 r organ odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego (decyzja z dnia 14 grudnia 2015 r, i decyzja z dnia 2 lutego 2016 r, k. 13-13v i 16-16v akt ZUS).

Sąd zważył, że odwołania ubezpieczonego zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd wskazał, że stosownie do art. 8 ust. 6 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r, poz. 963), za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, a także wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnika spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r o świadczeniach przedemerytalnych, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych, i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Stosownie do art. 2 ust. 3 ustawy, świadczenie to przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna, w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych oraz złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd zauważył, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych podnosił, iż wnioskodawca nie spełnił warunków do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, gdyż nie opłacił składek na ubezpieczenie społeczne za cały okres podlegania ubezpieczeniu aż do dnia ogłoszenia upadłości. Bezsparnie wnioskodawca spełnił pozostałe przesłanki do uzyskania prawa do świadczenia, w szczególności wobec złożenia przez ubezpieczonego postanowienia z dnia 13 maja 2015 r o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika Zakładu Usług (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., której od 2003 r był jedynym wspólnikiem i posiadał całość udziałów spółki.

Sąd wskazał, że z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych wynika, iż prawo do świadczenia przysługuje osobie, która do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne. Zdaniem Sądu,

poza okolicznością, że ubezpieczony powinien nieprzerwanie do dnia ogłoszenia upadłości prowadzić działalność, a okres ten nie może być krótszy niż 24 miesiące, to ustawa nie precyzuje, kiedy powinien przypadać okres opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Brak jest przy tym podstaw, by twierdzić, że przesłanką uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego jest konieczność opłacenia składek na ubezpieczenia za cały wymagany okres podlegania ubezpieczeniu aż do dnia ogłoszenia upadłości. Zgodnie z przepisami art. 10 i art. 11 Prawa upadłościowego i naprawczego, upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny, czyli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Wobec tego fakt, iż jeszcze przed dniem ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika (...) spółki z oo powstały zaległości wobec ZUS w zakresie opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, nie może mieć wpływu na uprawnienia ubezpieczonego związane ze świadczeniem przedemerytalnym, o ile wykaże okres 24 miesięcy opłacania składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Z treści uzasadnienia postanowienia z dnia 13 maja 2015 r o ogłoszeniu upadłości wynika, iż posiadanie przez spółkę zobowiązań wobec ZUS w kwocie około 70.000 zł (jak podał prezes zarządu spółki M. Z.) także miało wpływ na uznanie dłużnika za niewypłacalnego. Brak regulowania należności z tytułu składek na ubezpieczenia przez spółkę w ostatnich latach przed ogłoszeniem upadłości wiąże się z tym, że od marca 2014 r sytuacja finansowa spółki stopniowo ulegała pogorszeniu, a kryzys na rynku budownictwa oraz brak zamówień na zimowe miesiące pogłębiał jej negatywny wynik finansowy, co doprowadziło do ogłoszenia jej upadłości. Zasadne jest zatem, aby w celu uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego ubezpieczony wykazał co najmniej 24 miesiące nieprzerwanego okresu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Z zestawienia składek odprowadzanych za M. Z. przygotowanego przez ZUS wynika, iż u ubezpieczonego istniał taki 24-miesięczny okres opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i jest to chociażby okres od lipca 2005 r do lipca 2007 r, kiedy to wnioskodawca nie zalegał ze składkami i nie posiadał żadnych niedopłat. Nie może także ująć uwadze, że w niektórych miesiącach uiszczona kwota składek na ubezpieczenia społeczne za M. Z. przewyższa ustalony limit dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Taka sytuacja miała miejsce w określonych miesiącach w latach 2003, 2004, 2005, 2006, we wrześniu 2007 r oraz grudniu 2008 r (zestawienie składek, k. 31-33v akt sprawy). Niewątpliwie powstałe nadpłaty powinny zostać zaliczone na poczet składek za poprzednie miesiące uiszczonych w nieprawidłowej (zaniżonej) wysokości z uwagi na błędne zgłoszenie wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych od 1 marca 2003 r jako pracownika w Zakładzie Usług (...) spółki z oo w S., podczas gdy posiadał całość udziałów w spółce i w świetle art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych winien być taktowany jak osoba prowadząca pozarolniczą działalność.

Zdaniem Sądu Okręgowego, całokształt okoliczności sprawy pozwolił uznać, iż ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki zawarte w art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 1, 2, 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Tym samym Sąd ustalił M. Z. prawo do świadczenia przedemerytalnego w myśl art. 7 ust. 1 ustawy od dnia następnego po dniu złożenia wniosku o świadczenie, tj. od(...). Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił obie zaskarżone decyzje i orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

I naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie, tj. art. 233 § 1 kpc, przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego materiału dowodowego wniosków z niego niepłynących przez przyjęcie, że ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki do ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego, w szczególności, że opłacił składki na ubezpieczenie społeczne za cały wymagany okres podlegania ubezpieczeniu, aż do dnia ogłoszenia upadłości,

II naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r, poz. 170) w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r, poz. 963), poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, iż dla spełnienia przesłanki opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne za cały wymagany okres podlegania ubezpieczeniu, aż do dnia ogłoszenia upadłości wystarczające jest wykazanie co najmniej 24 miesięcy

nieprzerwanego okresu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, które nie muszą wystąpić bezpośrednio przed ogłoszeniem upadłości, co w konsekwencji skutkowało ustaleniem ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego od dnia(...).

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie obu odwołań.

Skarżący podniósł, że w sprawie okolicznością sporną było ustalenie, czy ubezpieczony opłacił składki na ubezpieczenie społeczne za cały wymagany okres podlegania ubezpieczeniu, aż do dnia ogłoszenia upadłości. Natomiast spełnienie pozostałych przesłanek przez ubezpieczonego, warunkujących przyznanie świadczenia przedemerytalnego było bezsporne.

Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał, iż z przepisu art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych wynika, iż prawo do tego świadczenia przysługuje osobie, która do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy, niż 24 miesiące pozarolniczą działalność i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne. Zdaniem Sądu, poza okolicznością, że ubezpieczony powinien nieprzerwanie do dnia ogłoszenia upadłości prowadzić działalność, a okres ten nie może być krótszy niż 24 miesiące, to ustawa nie precyzuje, kiedy powinien przypadać okres opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Brak jest podstaw, by twierdzić, że przesłanką uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego jest konieczność opłacania składek na ubezpieczenia za cały wymagany okres podlegania ubezpieczeniu, aż do dnia ogłoszenia upadłości. Dalej Sąd stwierdził, że zasadne jest, aby w celu uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego ubezpieczony wykazał co najmniej 24 miesiące nieprzerwanego okresu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Z zestawienia składek odprowadzanych przez wnioskodawcę przygotowanego przez organ rentowy wynika, iż u ubezpieczonego istniał taki 24-miesięczny okres opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i jest to chociażby okres od lipca 2005 r do lipca 2007 r, kiedy to wnioskodawca nie zalegał ze składkami, ani też nie posiadał żadnych niedopłat.

Apelujący nie zgodził się z interpretacją art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych zaprezentowaną przez Sąd pierwszej instancji. Mianowicie treść przepisu brzmi, iż „prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność (...) i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne (...)”.

Kierując się wykładnią gramatyczną skarżący stwierdził, że treść tego przepisu nie powinna budzić żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Z przepis wynika, że za ten okres, czyli za okres co najmniej 24 miesięcy lub dłuższy osoba powinna opłacić składki na ubezpieczenia społeczne i okres ten powinien trwać do dnia ogłoszenia upadłości. Wobec powyższego ubezpieczony nie spełnił wszystkich przesłanek zawartych w art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych kwalifikujących do ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego od dnia następnego po dniu złożenia wniosku o świadczenie, tj. od dnia (...).

Ponadto świadczenie przedemerytalne jest świadczeniem o charakterze wyjątkowym, przysługującym ubezpieczonym o długim stażu ubezpieczeniowym, którzy z przyczyn od siebie niezależnych utracili źródło dochodu, a ze względu na wiek nie mogą jeszcze uzyskać prawa do emerytury. Zatem przesłanki do przyznania świadczenia winny być interpretowane ściśle, a dla uzyskania prawa do świadczenia konieczne jest łączne spełnienie wszystkich warunków wymienionych w ustawie z 2004 r o świadczeniach przedemerytalnych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 1 czerwca 2015 r, sygn. akt III AUa 286/14).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest zasadna i dlatego została uwzględniona.

Zasługuje na uwzględnienie zarzut apelacji dotyczący naruszenia prawa materialnego, bowiem istotne okoliczności stanu faktycznego nie są sporne.

Sąd pierwszej instancji nieprawidłowo zinterpretował przepis prawa mający zastosowanie w sprawie, to jest art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

Wnioskodawca, jako osoba do której stosuje się przepisy dotyczące prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, dla nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego winien spełnić warunki wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 170 ze zm.).

Zgodnie z tym przepisem, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych, i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Sąd Okręgowy wywoził, że nie ma znaczenia w jakim okresie wnioskodawca, podlegając ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, opłacił składki na ubezpieczenia społeczne, byle był to okres 24 miesięcy. Zatem jeżeli kiedykolwiek w ciągu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej opłacał składki na ubezpieczenia społeczne przez taki okres, to spełnił przesłanki z art. 2 ust. 1 pkt 3 cytowanej ustawy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, taka interpretacja przepisu nie jest trafna.

Z cytowanego przepisu wynika, że warunkiem uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego jest prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej do dnia ogłoszenia upadłości nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy - i taką działalność do dnia ogłoszenia upadłości, to jest do 13 maja 2015 r wnioskodawca prowadził. Przepis wymaga również, żeby „za ten okres” - to jest za wymieniony w pierwszej części przepisu okres prowadzenia działalności gospodarczej, wynoszący co najmniej 24 miesiące, do dnia ogłoszenia upadłości - opłacał składki na ubezpieczenia społeczne.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ma wątpliwości, że składki z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej powinny być opłacone do dnia ogłoszenia upadłości.

Można przytoczyć tu komentarz do omawianego przepisu ustawy o świadczeniach przedemerytalnych zawarty w opracowaniu Wojciecha Maciejko: „Świadczenia przedemerytalne. Komentarz”. Wydawnictwo C.H.Beck Warszawa 2006 r (str. 99). Autor wyjaśnił, że - Kolejnym nieodzownym warunkiem nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego przez osobę prowadząca działalność gospodarczą, względem której ogłoszono upadłość, jest „opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne” za okres prowadzonej co najmniej 24 miesiące działalności. Warto zauważyć, że prawo do świadczenia przedemerytalnego powstaje tylko względem osoby, która uiszcza organowi rentowemu należne składki ubezpieczeniowe. Nie jest wystarczającym, że osoba taka „podlega ubezpieczeniu” i zgodnie z prawem powinna uiszczać składki. Tylko niezaleganie wobec organu rentowego ze składkami tworzy uprawnienie do świadczenia przedemerytalnego. Nie nabędzie więc prawa do świadczenia przedemerytalnego osoba, wobec której prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w celu wymuszenia uiszczenia zaległych składek. Natomiast za osobę niezalegającą ze składkami będzie uznana osoba, wobec której skutecznie przeprowadzono egzekucję oraz osoba, której właściwy organ rentowy umorzył w części lub w całości należności z tytułu zaległych składek. Nie może jednak nabyć świadczenia przedemerytalnego osoba korzystająca z innych ulg, takich jak rozłożenie zaległych składek na raty lub odroczenie terminu ich zapłaty. Do czasu uiszczenia ostatniej raty oraz do dnia uiszczenia zaległości w wykonaniu ulgi odraczającej płatność, zainteresowany pozostaje osobą, która nie uiszcza składek.

W sprawie niniejszej nie jest sporne, że wnioskodawca nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne za 24 miesiące działalności pozarolniczej prowadzonej bezpośrednio przed dniem ogłoszenia upadłości. Nie kwestionował też, że składki były opłacane nieprawidłowo jak za pracownika, w okresach, kiedy jako jedyny wspólnik spółki winien opłacać składki w wysokości ustalonej dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w piśmie z dnia 11 lipca 2016 r. przedstawił wykaz składek na ubezpieczenia społeczne, które wnioskodawca powinien był zapłacić (składki należne), składek zapłaconych i składek, które zostały do zapłacenia (k. 31-33 akt sprawy). Z wykazu tego wynika, że od lutego 2008 r. do listopada 2008 r. wnioskodawca w ogóle nie opłacił składek, od stycznia 2009 r. marca 2013 r., za maj, czerwiec i wrzesień 2013 r., styczeń i luty 2014 r. składki nie były opłacone w pełnej wysokości, za lipiec i sierpień oraz za październik, listopad i grudzień 2013 r. oraz od marca 2014 r. nie były opłacone w ogóle,

Utrwalone jest stanowisko judykatury, że nieopłacenie składek na ubezpieczenia społeczne polega na nieopłaceniu w ogóle składki należnej na ubezpieczenie społeczne, ale również na opłaceniu jej w niepełnej wysokości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2015 r., III UK 233/14, Lex nr 1784526). Obowiązkiem zaś osoby prowadzącej pozarolniczą działalność jest opłacanie składek w wymaganym terminie i w prawidłowej wysokości.

Wnioskodawca nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej przez co najmniej 24 miesiące pozarolniczej działalności gospodarczej do dnia ogłoszenia upadłości, dlatego nie spełnił wszystkich warunków koniecznych do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.